

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

**The Desirable Ethical Leadership for School Administrators by Perceiving
of Teacher Under the Office of Pathumthani Primary
Educational Service area 1**

จุฑาทิพย์ บุคดี และ สุกัญญา สุदारรัตน์
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Chuthathip Butdee and Sukanya Sudarat
Rajapruk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: susuda@rpu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 317 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ .67-1.00 และความเที่ยงเท่ากับ .97 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ t-test independent และการวิเคราะห์ค่าแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยุติธรรม รองลงมาคือ ด้านความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความไว้วางใจ และด้านความเป็นพลเมืองดี ตามลำดับ และ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ภาพรวม พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
เขต 1

Abstracts

The objectives of this research were to 1) study the desirable ethical leadership for school administrators as perceived by teachers under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1 and, 2) compare the desirable ethical leadership for school administrators based on teachers' opinions under the Secondary Educational Service Area Office 1 classified by education level, work experience and school size. The sample consisted of 317 teachers, selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with a validity (IOC values) = .67-1.00 and a reliability value of .97. The data were statistically analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and LSD.

The results of the research were as follows: 1) teachers' opinions towards the desirable ethical leadership for school administrators as perceived by teachers under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1, in overall and particular aspects, were at a high level. The highest mean was the aspect of Justice followed by Respect, Responsibility, Trustworthiness, and Good citizenship, and 2) the opinions of teachers on the desirable ethical leadership for school administrators classified by education level, work experience, and school size were not different.

Keywords: Desirable Ethical Leadership; school administrators; Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

สภาพการณ์ของโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผู้นคนในสังคม และด้านการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการดำเนินงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ที่ช่วยคนให้พัฒนาตนเองตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้เพื่อเลี้ยงและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังที่สร้างสรรค์และพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน

สถานศึกษานับเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร เป็นพลังในการขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นมาตรฐาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยผู้บริหารที่มีคุณภาพ จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะความชำนาญงาน มีประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล แต่เหนือสิ่งอื่นใดคือ ผู้บริหารต้องมีคุณธรรมในจิตใจ และจริยธรรมที่น่าเลื่อมใส ศรัทธา เป็นคนดีของสังคม (สมชาย ศรีวิรัตน์, 2556 : ออนไลน์) ผู้บริหาร

สถานศึกษาจึงต้องแสดงออกถึงพฤติกรรมและบทบาทของการมีภาวะผู้นำ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความร่วมมือร่วมใจที่จะปฏิบัติงาน สามารถสร้างอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความเชื่อถือ ยอมรับมือหรือยอมรับในตัวผู้บริหารได้ ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพ ลักษณะของความเป็นผู้นำ ความรู้ความสามารถ ความคิดริเริ่ม การตัดสินใจ ฯลฯ เพื่อบรรลุถึงจุดหมายของกลุ่มหรือองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (วันชัย ปานจันทร์, 2558 : 67-69)

ปัจจุบันมีการกล่าวถึงภาวะผู้นำกันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอย่างยิ่ง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะภาวะผู้นำจริยธรรมเพื่อการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ คำว่า จริยธรรม มาจากคำว่า จจะริยะ ซึ่งเป็นภาษาบาลี แปลว่า อันบุคคลควรประพฤติ ความประพฤติกรรม กับคำว่า ธรรม ซึ่งเป็นคำภาษาสันสกฤต แปลว่า หน้าที่ การทรงไว้ กฎเกณฑ์ การปฏิบัติ ความดีงาม ความถูกต้อง จริยธรรมจึงเป็นคำสมาส ที่มีความหมายว่า หน้าที่ที่บุคคลควรประพฤติ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542 : 124) ทั้งนี้เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ และมีจริยธรรมสูง ครูย่อมรักและศรัทธา ห่มเทก่าลังกายและกำลังใจในการทำงานให้โรงเรียนจนประสบความสำเร็จ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแล้ว ความเชื่อถือ ความศรัทธาก็จะเสื่อมลงไป เมื่อชุมชนและผู้ใต้บังคับบัญชาหมดความศรัทธาแล้วก็ไม่เกิดความร่วมมือในการทำงาน ขาดการทำงานเป็นทีม วิสัยทัศน์ขององค์กรที่ตั้งไว้ก็อาจจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ได้ สอดคล้องกับ ชูติมา รักษ์บางแหลม (2559 : 169) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารย่อมส่งผลต่อคุณภาพครู และคุณภาพผู้เรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีพันธกิจและเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ที่ว่าด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล บริหารจัดการ ควบคุมดูแลงานต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม และการบริหารจัดการที่ดี เพื่อหน่วยงานทางการศึกษาจะได้มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563-2565 (ฉบับทบทวน พ.ศ.2564) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1) ซึ่งสัมพันธ์กับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online : ITA Online) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online : ITA Online) ให้กับโรงเรียนในสังกัด จำนวนทั้งสิ้น 102 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมีเพียง 29 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 28.43 และโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินมีมากถึง 73 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.57 ซึ่งผลการประเมินดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำเป็นต้องกลับมาทบทวนให้ความสำคัญในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม เร่งปรับปรุงพัฒนาด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใสในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเป็นแบบอย่างทางจริยธรรมที่ดั่งงามในการสนับสนุนคนในองค์กรให้เกิดค่านิยมที่ดีทางคุณธรรมจริยธรรม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นข้อมูลความรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณานำไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง หรือเป็นแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมที่แสดงออกของตน เพื่อให้เกิดการยอมรับและศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อส่งผลให้สถานศึกษามีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน

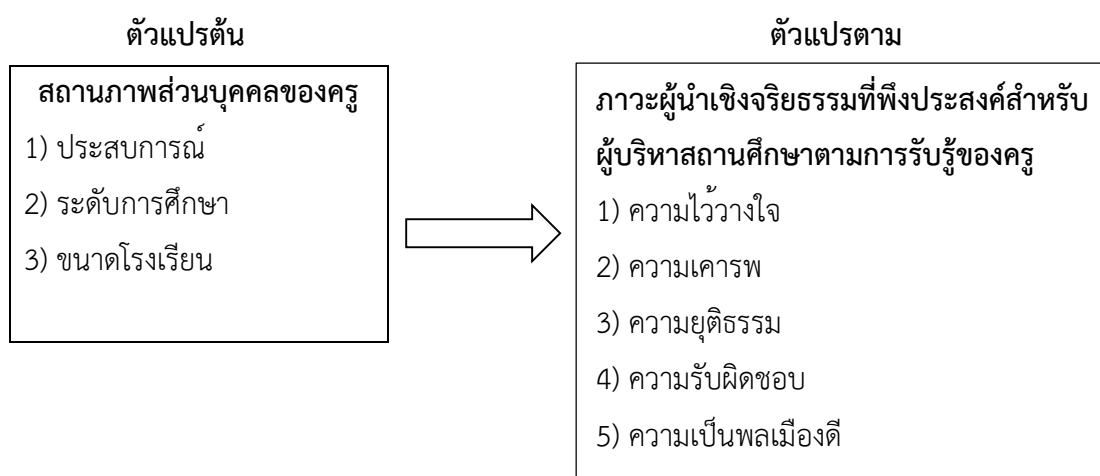
ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 22 โรงเรียน ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามโรงเรียน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 : 607-610) ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 317 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วย Google Form เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) ค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) รวมถึงความถูกต้องของภาษาที่ใช้ ซึ่งได้พิจารณาแก้ไขปรับปรุง หาค่า IOC หรือ Index of Item – Objective Congruence โดยแบบสอบถามฉบับนี้มีค่า IOC เท่ากับ .67-1.00 และค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .97 จากนั้นได้วิเคราะห์ผลวิจัยโดยใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ส่วน

เป็ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test Independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ ด้วย LSD (Least Significant Difference) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์งานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จาก 8 แนวคิด ได้แก่ London (1999 : 6), Starratt (2004: 29-30), Brown & Trevino (2006: 596-597), Karakose (2007 : 464), สุเทพ ปาลสาร (2555 : 67), หนูไกร มาเชก (2559 : 42), คำพร กองเตย (2560 : 12), และ ภาณุวัฒน์ บุญธัญกิจ (2564 : 170-175) ซึ่งสังเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวม

(n=317)					
ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า	อันดับ
1.	ด้านความไว้วางใจ	4.17	.68	มาก	4
2.	ด้านความเคารพ	4.20	.66	มาก	2
3.	ด้านความยุติธรรม	4.21	.72	มาก	1
4.	ด้านความรับผิดชอบ	4.18	.66	มาก	3
5.	ด้านความเป็นพลเมืองดี	4.13	.73	มาก	5
ภาพรวม		4.18	.64	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = .72) รองลงมาคือ ด้านความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความไว้วางใจ และด้านความเป็นพลเมืองดี

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

(n=317)

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ที่พึงประสงค์สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F- Ratio	p-value
1.	ด้านความไว้วางใจ	ระหว่างกลุ่ม	1.014	2	.507	1.108	.332
		ภายในกลุ่ม	143.776	314	.458		
		รวม	144.790	316			
2.	ด้านความเคารพ	ระหว่างกลุ่ม	2.496	2	1.248	2.930	.055
		ภายในกลุ่ม	133.711	314	.426		
		รวม	136.206	316			
3.	ด้านความยุติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.130	2	1.065	2.079	.127
		ภายในกลุ่ม	160.848	314	.512		
		รวม	162.978	316			
4.	ด้านความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2.912	2	1.456	3.379*	.035
		ภายในกลุ่ม	135.339	314	.431		
		รวม	138.251	316			
5.	ด้านความเป็นพลเมืองดี	ระหว่างกลุ่ม	3.525	2	1.763	3.320*	.037
		ภายในกลุ่ม	166.687	314	.531		
		รวม	170.213	316			
		ระหว่างกลุ่ม	2.131	2	1.066	2.614	.075
	ภาพรวม	ภายในกลุ่ม	128.000	314	.408		
		รวม	130.131	316			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านความรับผิดชอบ และด้านความเป็นพลเมืองดี ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำไปทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วย LSD ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

(n=317)					
ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาดใหญ่และ ใหญ่พิเศษ	
4.	ด้านความรับผิดชอบ	$\bar{X}$	4.09	4.10	4.30
	ขนาดเล็ก	4.09	-	-.01	-.21*
	ขนาดกลาง	4.10		-	-.20*
	ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	4.30			-
5.	ด้านความเป็นพลเมืองดี	$\bar{X}$	4.00	4.06	4.26
	ขนาดเล็ก	4.00	-	-.06	-.26*
	ขนาดกลาง	4.06		-	-.20*
	ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	4.26			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความรับผิดชอบ และด้านความเป็นพลเมืองดี ซึ่งพบว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1.1 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online : ITA Online) ที่มีโรงเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ถึงร้อยละ 71.57 ส่งผลให้ความคาดหวังในอนาคต ตามความคิดเห็นของครูที่ต้องการมุ่งเน้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เกิดการปรับตัว ปรับปรุง และพัฒนา เน้นการบริหารงานตามหลักคุณธรรมจริยธรรม ลดโอกาสหรือความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริตหรือการประพฤติมิชอบของผู้บริหาร และเกิดความโปร่งใสในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ ชูติมา รักษ์บางแหลม (2559 : 169) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกุญแจสำคัญในการทำให้องค์การดำเนินงานอย่างมีหรือไม่มีจริยธรรม เพราะผู้บริหารมีหน้าที่ในการตัดสินใจ และมีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดแนวคิดทาง ด้านจริยธรรมขึ้นในหน่วยงาน ซึ่งพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้นำเชิงจริยธรรม จะแสดงให้เห็นถึงศีลธรรมที่มีอิทธิพลในแง่บวกขององค์การที่มีผลต่อผู้ตามในองค์การที่จะปฏิบัติตาม ศีลธรรม ของผู้บริหารจะทำให้ตัดสินใจได้อย่างมีจริยธรรมในการดำเนินงาน ผู้บริหารที่มีจริยธรรมย่อมได้รับการยอมรับ ได้รับความน่าเชื่อถือ ซึ่งหากผู้บริหารขาดการมีจริยธรรมอาจพบว่าองค์การของตนมีปัญหาและไม่ประสบความสำเร็จในที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรพัฒน์ เพชรศรีจันทร์ (2562 : 7) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดอุทัยธานี ผลวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน เช่นเดียวกับ เพ็ญศิริ สมเรือน (2560 : 54) ทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย วันเฉลิม รูปสูง (2564 : 46) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะ

ผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวม และรายด้าน โดยแต่ละด้านของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีรายละเอียดอภิปรายผลวิจัยผลได้ดังนี้

1.2 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านความไว้วางใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีแนวทางการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยความน่าเชื่อถือของผู้บริหารที่สามารถทำในสิ่งที่ตั้งพันธกิจไว้ การยอมรับและเชื่อถือในความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารต้องให้ความเป็นกันเองแก่บุคลากร ความยึดมั่นผูกพัน ให้การสนับสนุนให้การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ด้วยการเปิดโอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน และสร้างความตระหนักในการทำงานความสามารถในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามกาลเทศะ สามารถทำตามคำพูดที่ตนเองกล่าวไว้ได้ ควบคุมอารมณ์ได้เหมาะสมตามสถานการณ์ และปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ จึงทำให้เกิดความไว้วางใจจากครู สอดคล้องกับ Starratt (2004 : 29-30) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นความคาดหวังต่อการเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือทั้งด้านคำพูด การกระทำ คำมั่นสัญญา ซึ่งจะสามารถทำให้เกิดความไว้วางใจ สอดคล้องกับ ชีรพัฒน์ เพชรศรีจันทร์ (2562 : 7) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดอุทัยธานี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความไว้วางใจ อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ วิภาวดี อินทร์ด้วง (2561 : 41) ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความไว้วางใจ อยู่ในระดับมาก

1.3 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านความเคารพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีแนวทางการน่านโยบายสู่การปฏิบัติ โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสื่อกลางระหว่างนักเรียน คุณครู และผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีลักษณะของผู้นำที่เข้มแข็ง น่าเชื่อถือ และน่าเคารพ ที่จะทำให้นักเรียน คุณครู หรือผู้ปกครองมีความเคารพ และรับฟังในสิ่งที่ผู้บริหารพูด ยิ่งถ้าผู้บริหารเคยมีประสบการณ์ในการเป็นหัวหน้าในฝ่ายอื่น ๆ มาก่อน อย่างเช่น เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ก็จะมีประโยชน์ต่อการบริหารเป็นอย่างมาก เพราะมีโอกาสได้ฝึกทักษะการเป็นผู้นำในทีมเล็ก ๆ ก่อนที่จะมาเป็นผู้บริหารโรงเรียน ที่ต้องดูแลทุกคนในโรงเรียน ที่ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยความสุภาพ และให้ความเคารพต่อสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และหลีกเลี่ยงการดำเนินการใด ๆ ที่ไม่เป็นธรรม รักษาเกียรติยศและศักดิ์ศรีของตนเองขณะเดียวกันก็ให้เกียรติผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และรับฟังความคิดเห็น ความต้องการของครูและบุคลากร

สอดคล้องกับ สุเทพ ปาลสาร (2555 : 67) ที่กล่าวถึงความเคารพว่า พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้ปฏิบัติหน้าเป็นผู้มีความสุภาพ มีความเคารพในเกียรติ ศักดิ์ศรี และให้การยอมรับผู้อื่น เช่นเดียวกับ คำพร กองเตย (2560 : 12) ที่กล่าวว่า ความเคารพ คือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ความสุภาพ การยอมรับผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีรพัฒน์ เพชรศรีจันทร์ (2562 : 7) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดอุทัยธานี พบว่า ผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความเคารพ อยู่ในระดับมาก

1.4 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านความยุติธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีพันธกิจและเป้าประสงค์ เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีความเป็นเลิศ ตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องใช้อำนาจของการบริหารภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง ไม่ลำเอียง ตรงไปตรงมา ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของครู นักเรียน และผู้ปกครอง รวมทั้งบุคลากรในโรงเรียนทุกคน เน้นกระบวนการถูกต้องเหมาะสม ปราศจากอคติ สอดคล้องกับ Karakose (2007 : 464) ที่กล่าวถึง ความยุติธรรม ว่าเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเป็นกลางไม่ลำเอียง ตรงไปตรงมา ปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความถูกต้องอย่างเท่าเทียมกัน ให้รางวัลความสำเร็จกับพนักงานทุกคนอย่างเสมอภาค และแก้ปัญหาด้วยกระบวนการอย่างเป็นระบบ เช่นเดียวกับ สุเทพ ปาลสาร (2555 : 67) กล่าวว่า ความยุติธรรม เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยการตัดสินใจโดยใช้กระบวนการที่ถูกต้อง การตัดสินใจด้วยความเป็นกลางและการตัดสินใจด้วยความถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวดี อินทร์ด้วง (2561 : 41) ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านความยุติธรรม อยู่ในระดับมาก

1.5 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ

งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป รวมทั้งการพัฒนายุทธศาสตร์และการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาหลักในการขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้บริหารต้องแสดงออกถึงความรับผิดชอบในงานที่ตนทำ และยอมรับผิดเมื่องานเกิดความผิดพลาด เช่นเดียวกับ Starratt (2004 : 29-30) กล่าวว่า ความรับผิดชอบในงานที่ตนทำ เป็นแบบอย่างในเรื่องที่รับผิดชอบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะคำนึงถึงทีมงานหรือสถานศึกษา ปฏิบัติงานด้วยความขยัน ะมัดระวัง และมีความพร้อมในการทำงาน ไม่โยนความผิดให้คนหรือกลุ่มงานอื่น ไม่ยอมแพ้อุปสรรคปัญหาต่าง ๆ และยอมรับผิดเมื่อได้ทำให้เกิดความผิดพลาดขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวดี อินทร์ด้วง (2561 : 41) ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก

1.6 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านความเป็นพลเมืองดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะบริหารสถานศึกษาจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติตามหลักศาสนา อนุรักษ์วัฒนธรรม รักษาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปกป้องเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ และรวมทั้งมีจิตอาสา สอดคล้องกับ หนูไกร มาเชค (2559 : 42) กล่าวว่า ความเป็นพลเมืองดี คือผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นพลเมืองดีเกี่ยวกับตนเอง ความเป็นพลเมืองดีเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง และความเป็นพลเมืองดีเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เช่นเดียวกับ Karakose (2007 : 464) กล่าวถึงความเป็นพลเมืองดีของผู้นำจะต้องพิจารณาจากตนเอง โดยเห็นว่าพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจะทำให้เกิดบรรยากาศการพัฒนาได้ดี ผู้นำจะต้องทำในสิ่งที่ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวดี อินทร์ด้วง (2561 : 41) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านความเป็นพลเมืองดี อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่มีประสบการณ์ ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน ต่างกัน

อาจจะไม่มีผลต่อการมุมมองภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนจะมองจากพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ภายใต้สถานการณ์เดียวกัน รับรู้พฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวดี อินทร์ด้วง (2561 : 41) พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ที่มีประสบการณ์และระดับการศึกษาในการทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุวัฒน์ บุญัญญกิจ (2564 : 170-175) พบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงประสงค์เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ ไชยราช (2564 : 5) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านความยุติธรรม ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ คือ ผู้บริหารตัดสินใจโดยไม่เอาเปรียบผู้อื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร มีการตั้งคณะกรรมการ ร่วมกันตัดสินใจหรือร่วมกันตัดสินใจปัญหา เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นการตัดสินใจจากหลายฝ่าย ผลการตัดสินใจเป็นเอกฉันท์

2. ด้านความเคารพ ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ คือ ผู้บริหารยอมรับความรู้ ความสามารถในการทำงานของแต่ละบุคคล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรรับฟัง ข้อเสนอแนะ และนำมาวิเคราะห์ก่อนตัดสินใจ เข้าใจบริบทความแตกต่างของบุคคล ทั้งด้านความคิด การทำงาน และปฏิบัติตนต่อบุคลากรในสถานศึกษา เสมือนเป็นบุคคลที่สนิทสนม เป็นกันเอง ในขอบเขตอย่างเท่าเทียมกัน ผู้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ เข้าใจในเนื้อหาของงาน และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะได้ดี ไม่มีอคติ และผู้บริหารที่ดีควรควรยกย่องชมเชยให้เกียรติแก่บุคลากรทุกท่านตามโอกาสอันควร เอาใจใส่และดูแลบุคลากรทุกท่านได้ทั่วถึง

3. ด้านความรับผิดชอบ ประเด็นที่ควรให้ คือ ผู้บริหารควรคำนึงถึงทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานอย่างละเอียดรอบคอบ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผน มีเป้าหมายที่ชัดเจน ปฏิบัติงานตามแผนอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบประเมินผลหลังการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามเป้าหมายก็ปรับปรุงแก้ไข และหากเป็นไปตามเป้าหมายก็พัฒนาให้ดีขึ้นไปอีก

4. ด้านความไว้วางใจ ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ คือ ผู้บริหารควรวางตัวเหมาะสม ตามกาลเทศะ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดอบรมพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนคติที่ดี มีความโอปอ้อมอารีต่อผู้ร่วมงาน ควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ตามสถานการณ์

5. ด้านความเป็นพลเมืองดี ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ ผู้บริหารได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างของผู้บริหารที่ดี ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน) ด้วยความเต็มใจ อุทิศตนโดยใช้เวลาส่วนตัวในการปฏิบัติงานเพื่อสถานศึกษา ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสังคมอย่างเคร่งครัด ปฏิบัติตามหลักศีลธรรม จริยธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทย ส่งเสริมให้ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ใช้สิ่งของที่ทำมาจากวัสดุธรรมชาติ และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน

2. ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- คำพร กองเตย. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุติมา รักษ์บางแหลม. (2559). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม: แนวทางสู่การขับเคลื่อนภาวะผู้นำสถาบันการศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 8 (1), 168-181.
- ธีรพัฒน์ เพชรศรีจันทร์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ประสิทธิ์ ไชยราช. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

- เพ็ญศิริ สมเรือน. (2560). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาณุวัฒน์ บุญญกิจ. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานครตามทัศนะของผู้บริหารและครู*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ราชบัณฑิตยสถาน, (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์.
- วันชัย ปานจันทร์. (2558). *ภาวะผู้นำในองค์กร มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วันเฉลิม รูปสูง. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วิภาวดี อินทร์ด่าง. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สมชาย ศรีวิรัตน์. (2566). คุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้บริหารองค์กร. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/548404>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563–2565 (ฉบับทบทวน พ.ศ.2564). ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2565. แหล่งที่มา: <http://ptt1.go.th/home/wp-content/uploads/2022/07/แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน-พ.ศ. 2563-2565-ฉบับทบทวน-2564-1.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรัทธกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพมหานคร: ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์.
- สุเทพ ปาลสาร. (2555). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- หนูไกร มาเชค. (2559). *การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา
- Brown, M. E., & Trevino, L. K. (2006). Ethical leadership: A review and future directions. *The Leadership Quarterly*. 17, 595-616.
- Karaköse, T. (2007). High school teachers' perceptions towards principals' ethical leadership in Turkey. *Asia Pacific Education Review*. 8 (3), 464-477.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.
- Likert, Renic. (1993). *A Technique for the Measurement of Attitude*. Chicago: Read Mc Nally.
- London, M. (1999). *Principled leadership and business diplomacy: Values-based strategies for management development*. United States: Greenwood.
- Starratt, R. J. (2004). *Ethical leadership*. San Francisco: Jossey-Bass.